

Opetusministeriö on käynnistänyt tekijänoikeuslainsäädännön ja koko tekijänoikeusjärjestelmän kehittämisen muistiollaan 2007:18. Valtion taidemuseon kannalta näiden asioiden ympärillä käytävä keskustelu on tervetullut ja museo esittää omalta osaltaan keskustelun aloittamiseksi alempana taidemuseolaitoksen kannalta olennaiset tavoitteet. Samalla on painotettava, että nykyinen tilanne taidemuseoiden toiminnan kannalta on kestävä johtuen tekijänoikeuslain rajoitusten kapeudesta ja siitä, että sopimuslisensoijärjestelmää ei ole saatu edes alkuun. Tämän vuoksi nyt käynnistetty keskustelu ja lain uudistamiseen tähtäävä hanke ei saisi haudata alleen pikaisia toimenpiteitä taidemuseoiden perustoimintaan liittyvän lisensoinnin järjestämiseksi.

eEurope tavoitteet

Opetusministeriön vuonna asettaman Kulttuuriperinnön digitointiryhmän loppuraportin (KULDI 2000-2003) visiona on, että vuoteen 2010 mennessä keskeinen museoissa, arkistoissa ja kirjastoissa oleva kulttuuriperintö on digitoitu priorisointisuunnitelman mukaisesti ja että aineistot ovat tietoverkkojen kautta kaikkien ulottuvilla, ja ne edistävät kansakunnan sivistysperinnön saatavuutta ja tunnettuutta kansallisesti ja kansainvälisesti. Kulttuuriperintöaineistojen merkitys voimavarana tutkimukselle, opetukselle ja sisältötuotannolle oli työryhmän lähtökohtana.

Kansallisen tason digitointihankkeet liittyvät saumattomasti Euroopan Unionin eEurope-toimintasuunnitelmaan, jonka pohjalla kehitetään ja koordinoidaan kulttuuriperinnön saavutettavuutta EU:n alueella. Digitointi kiinnittää kulttuuri- ja muistiorganisaatiot tietoyhteiskunnan rakenteeseen tiedon säilyttäjinä, tuottajina, jakelijoina ja sisältötuottajina.

Valtion taidemuseo ja suomalainen taidemuseolaitos hallitsevat merkittävää kansallista kulttuuriomaisuutta: taideteoksia ja kuvataiteen dokumenttiaineistoja. Dokumenttiaineistot ovat erityyppisissä formaateissa ja niistä yhdessä muodostuvat tietovarannot, jotka yllä kuvatulla tavalla tulisivat olla tutkimuksen, opetuksen, arvioinnin sekä suomalaisen ja kansainvälisen yleisön sekä sisältötuottajien saavutettavissa. Tekijänoikeuslainsäädäntö vaikuttaa suoraan museoiden kykyyn hoitaa perustehtävänsä tietoyhteiskunnassa. EU:n tietoyhteiskuntadirektiivin implementoinnin yhteydessä ja siihen liittyneessä keskustelussa ei kuitenkaan riittävästi kiinnitetty huomiota siihen, miten turvataan muistiorganisaatioiden ja laajemminkin julkisen sektorin tehtäviin liittyvät tarpeet tekijänoikeuslainsäädännön kehittämisessä. Erityisesti lain uudistamisen viime vaiheessa sivistyksellisestä intressistä johtuva tarve tekijän yksinoikeuden järkevään rajoittamiseen sivuutettiin – asia, jonka nyt käsillä oleva muistio jälkikäteen nostaa esille. On syytä painottaa, että taidemuseolaitos ei ole esittänyt lainsäädännön uudistamiseen johtaneessa

keskustelussa Bernin sopimuksen yli meneviä rajoitusesityksiä, vaan kaikki esitykset yksinoikeuden rajoittamiseksi läpäisevät käsityksemme mukaan three-step-testin erinomaisesti.

Taidemuseolaitos tunnustaa tekijöiden oikeuden luovan työnsä tuloksiin samoin kuin niiden taloudelliseen hyödyntämiseen. Tekijänoikeudellisen arvioinnin lähtökohtana on kuitenkin se kehitys, mihin pitkälle viety yksinoikeuden suoja on johtanut tarkasteltaessa tekijänoikeusinstituution suhdetta muihin yhteiskunnalle tärkeisiin intresseihin. On tärkeää löytää tasapaino toisaalta tekijöiden perusoikeuksiin liittyvän taloudellisen intressin toteutumiselle ja toisaalta sivistyksellisten ja kulttuuristen perusoikeuksien, sekä sananvapauden ja siihen liittyvän tiedon saannin toteuttamiselle. Osin näiden välillä on vain näennäinen ristiriita: hieman kärjistäen voi todeta, että mistä ei tiedetä, sitä ei yhteiskunnassa ja kulttuurissa ole olemassa. Kun museolaitos varmistaa visuaalisen kulttuurin säilymisen ja edellytykset tiedon saamiseksi siitä yhteiskunnassa, se samalla omalta osaltaan mahdollistaa teosten jatkokäytön jossa tekijöiden taloudelliset oikeudet voivat toteutua. Toisaalta museoiden teoksilta, joita pääasiassa säilytetään museoiden varastoissa yleisön saavuttamattomissa, viedään mahdollisuus intensiiviseen läsnäoloon ja kulttuuriseen vaikuttavuuteen yhteiskunnassa. Tiedon saanti ja sen arviointi on tärkeä osa sananvapautta, puhumattakaan siitä, että se on välttämätön osa uuden luomisen prosessia. Kulttuurin perusta on kulttuurissa eli merkittävällä tavalla taide syntyy taiteesta. Kuvataiteen rikas läsnäolo arjessa paitsi edistää taidetta, myös luo yhteiskuntaa, jossa luovat alat ovat aktiivisen toimijan asemassa muutosvoimina, ja jossa taide vaikuttaa yksityisen kansalaisen elämän rikastuttajana.

Museoita, arkistoja ja kirjastoja koskevista rajoitussäännöksistä

Tietovarantojen muodostaminen ja ylläpito on mahdollistettu TekijäL 16 §:ssä, joka kuitenkin rajoittaa oikeuden kappaleen valmistamiseen museoissa omiin kokoelmiin ja tiettyihin tiukasti sisäisiin käyttötarkoituksiin. Lainkohtaa täydentää 16 a §:n mahdollistama oikeus **välittää teos yleisöön kuuluvalle henkilölle** tutkimusta ja yksityistä opiskelua varten laitoksen tiloissa yleisölle välittämiseen varatuilla laitteilla pykälässä tarkemmin määritellyin rajoituksin. Muu kappaleen valmistaminen ja yleisölle välittäminen on säädetty järjestettäväksi sopimuslisenssillä (TekijäL 16d §). Tämä koskee jopa mahdollisuutta kuvan luovuttamiseen arkistosta tekijänoikeudellisesti relevanttiin käyttöön esimerkiksi sisältötuotannolle, jolloin taiteilijalla on mahdollisuus toteuttaa taloudellisia oikeuksiaan.

Lain 16 § ja 16 a § on säädetty tekijänoikeuden täytenä rajoituksena. Muu kappaleen valmistaminen ja käyttö, lähtien jo esimerkiksi tiedonvälityksestä taidemuseoiden kesken, on säädetty sopimuslisenssin perusteella tapahtuvaksi TekijäL 16 d §:n mukaisesti, kuitenkin siten, että lainkohtaan on liitetty tekijän kielto-oikeus.

Sopimuslisenssijärjestelmä toteutuessaan helpottaisi taidemuseoiden ja muistiorganisaatioiden tilannetta massamuotoisen kuvankäytön tai muun suojatun aineiston käytössä. Koska taidemuseo ei kuitenkaan tiedon tuottajan ja ylläpitäjän sekä välittäjän roolissa toimi vain omaa toimintaansa varten, vaan täyttää yhteiskunnan sille asettamaa tieto-organisaation tehtävää, on syytä tarkastella mitä ongelmia nousee lain rajanvedosta selkeiden tekijänoikeudellisten rajoitusten ja

sopimuslisenssijärjestelmän välillä. Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa myös kuvataiteen teosten ja muiden kulttuuriaineistojen eroista: kun esimerkiksi kirjallinen teos tai sävellysteos on lähtökohtaisesti olemassa isoinakin painoksina, joita voidaan markkinoilta yleensä hankkia, kuvataiteen teos on edelleen yleensä olemassa vain alkuperäisteoksena, yhtenä kappaleena. Kun teos ostetaan julkisiin tai yksityisiin kokoelmiin sen julkinen esitettävyyden rajoitus on erittäin rajoitettu sekä paikallisesti että ajallisesti. Kiistaton tosiasia on, että yleisön ja jopa taidealan ammattilaisten tieto kuvataiteesta perustuu ennen muuta taideteoksista oleviin dokumentteihin. Dokumentti ei ole kuitenkaan sama kuin alkuperäisteos. Tässä mielessä dokumenttien saavutettavuus ei liity itse kappaleen levittämiseen – dokumentti ei ole kappale teoksesta vaan pikemminkin tieto siitä. Tätä ei muuta monistettavan taiteen, esimerkiksi mediataiteen yleistymisen vaikka se tuokin uusia ratkaisuja dokumentoinnista käytävään keskusteluun ja arkistoinnin käytäntöihin. Lisäksi monet nykytaiteen uudemmat muodot – esimerkiksi katoava taide, performanssi ja ympäristöä hyväksi käyttävä taide on omiaan korostamaan dokumentoinnin merkitystä nykyisen visuaalisen taiteen säilyttämisessä jälkipolville.

Tekijänoikeuslain rajoitussäännösten riittämättömyys saavutettavuuden ja sivistyksellisten perusoikeuksien kannalta

Lain 16 ja 16 a §:n riittämättömyys suhteessa museoiden tieto-organisaation tehtävään tulee näkyväksi tarkasteltaessa esimerkiksi museoammatillisten henkilöiden tai tutkijoiden mahdollisuutta selata dokumentteja muiden taidemuseoiden kokoelmista. Valtion taidemuseossa ja monissa aluetaidemuseoissa on kehitetty ja otettu käyttöön *Muusa*-tietokanta, joka sisältää kunkin museon kokoelmiin kuuluvien teosten kuvat ja tutkimuksellisen viiteaineiston (erilaiset luokitukset, proveniensi, tekniikkatiedot, bibliografiset ja expografiset tiedot jne.). Tietokannan luominen, ylläpito ja käyttäminen on mahdollista kussakin museossa, mutta saadakseen tiedon esimerkiksi taiteilijan kokoelmaprofiilista tai yksittäisistä teoksista tutkijan olisi matkustettava kuhunkin taidemuseoon paikan päälle. *Muusa*-tietokantojen yhdistäminen kuvien osalta on lain mukaan mahdollista vain sopimuslisenssin nojalla. Onko kuitenkin tiedon saaminen kyseisessä tapauksessa taloudellisesti relevanttia, taiteilijan taloudellisten etujen kanssa kilpailevaa primääritoimintaa? Miten tällainen kuvankäyttö on ristiriidassa Bernin sopimuksen periaatteiden kanssa, joiden mukaan rajoituksista voidaan säätää jos käyttö ei ole ristiriidassa teosten tekijöille ja oikeudenhaltijoille kuuluvan normaalin hyödyntämisen kanssa ja käyttö ei kohtuuttomasti loukkaa tekijän taloudellisia oikeuksia? Miten kysymys asettuu julkisen kokoelman – kansalliskokoelman – osalta tapauksessa, jossa tekijä (tai oikeudenomistajat, jotka usein varsin kaukaisesti jos lainkaan liittyvät taiteilijaan) käyttää sopimuslisenssiin 16 d §: n 2 momentin mukaista kielto-oikeutta? Mitä, jos järjestö, jolla ei ole sopimuksentekopakkoa haluaa jättää asian individuaalisen sopimisen varaan erityisesti tapauksessa, jossa puhutaan massamittaisesta tiedon välittämisestä? Kysymykset ovat tärkeitä tarkasteltaessa taidemuseoiden mahdollisuuksiin toimia yhteiskunnassa niille asetetun velvoitteen mukaisina tieto-organisaatioina.

Sopimuslisenssi opetus- ja tutkimustoiminnassa

Valtion taidemuseon käsityksen mukaan sen kuvatietokantojen saavutettavuutta tekijänoikeudellisen rajoituksen perustalla pitäisi päinvastoin laajentaa koskemaan myös yliopistojen taidehistoriallisia laitoksia ja vastaavia, julkista koulutuksellista intressiä palvelevaa toimintaa. Nykyisessä tekijänoikeuslaissa on kuitenkin omaksuttu linja, jonka mukaan miltei kaikki sivistyksellinen ja opetuksellinen toiminta on haluttu jättää sopimusoikeuden varaan. Suomessa on esimerkiksi säädetty, etteivät tekijänoikeuslain opetustoimintaa koskevat lainkohdat sovellu ansiotoiminnassa harjoitettuun opetustoimintaan. Vaikka kaupallinen koulutustoiminta on näin suljettu pois lain nimenomaisella säännöksellä, ei asiaa ole ratkaistu yksinoikeuden rajoituksella vaan sopimuslisenssillä, eli sopimuksella. Tässä yhteydessä korostuu sopimuslisenssijärjestelmän heikkous pyrittäessä järjestämään yhteiskunnallisesti merkittävän tiedon saantia ja olemassaolon turvaamista - sopimuslisenssi ei ole tekijänoikeudellinen rajoitus, vaan vain tekijänoikeuksien hallinnoinnin muoto. Tiettyjä perustavia yhteiskunnan sivistyksellisiä tehtäviä ei tulisi jättää sen varaan. Tähän on kiinnittänyt huomiota myös Queen Mary Intellectual Property Research Instituen raportti tietoyhteiskuntadirektiivin implementoinnista Euroopan maissa. Raportin Suomea koskevassa osassa kiinnitetään huomio siihen, että Suomessa implementoinnille ominainen laaja oikeuksien tulkinta suhteessa kapeasti määriteltyihin rajoituksiin, ankara vastuu tekijänoikeudellisista rikkomuksista ja johdetun luvan (implied license) doktriinin puuttuminen aiheuttavat riskin informaatioresurssien alikäytöstä tarkoittaen sitä, että näitä käytetään vähemmän, kuin mitä olisi yhteiskunnallisesti optimaalista. Raportissa tällainen alikäytön uhka liitetään juuri sellaiseen käyttöön, joka on luonteeltaan epäkaupallista, erityisesti opetukseen ja tutkimukseen liittyvää suojatun aineiston käyttöä. Yksi nykyisen tekijänoikeudellisen doktriinin ongelma onkin, ettei se riittävästi erota loppukäytön erilaisia funktiota.

Tekijänoikeudellisten rajoitusten järkevää ja kohtuullista käyttöönottoa puolustaa sekin, ettei sopimuslisenssijärjestelmää ole tähän päivään mennessä saatu käytännössä toimimaan. Tilanne on johtanut siihen, että laillisia edellytyksiä muistiorganisaatioiden tieto-organisaatiotyölle (paitsi ”rakennuskohtaisesti”) ei ole tällä hetkellä olemassa – huolimatta esimerkiksi siitä, että Valtion taidemuseolla on tarvittava teknologia ja sisällöllinen asiantuntemus vastata tähän haasteeseen. Vaikeudet lisenssijärjestelmän käyttöönotossa antavat aiheen pelätä järjestelmän haavoittuvuutta myös tulevaisuudessa.

Lain uudistamisen yhteydessä käydyssä keskustelussa toistettiin usein, että tietoyhteiskuntadirektiivi (2001/29/EY) ei sallisi yllä kuvatun kaltaisen poikkeuksen säätämistä kansallisessa lainsäädännössä. Direktiivin 5 artiklan 2 kohdan n alakohta ei kuitenkaan rajoita poikkeuksen säätämistä laitoksen omiin kokoelmiin vaan viittaa kyseisen artiklan 2 (c) kohdan mukaisten laitosten kokoelmiin. Useissa Euroopan maissa direktiivi on tältä osin implementoitu sellaisenaan. Kulttuurilaitosten välitöntä ja välillistä taloudellista hyötyä tavoittelemattoman toiminnan yhteydessä olisi ollut perusteltua säätää poikkeus direktiivin mukaisena.

Orvot teokset

Yksi museolaitoksen ja erityisesti kulttuurihistoriallisten museoiden suurimmista ongelmista on muistionkin esille nostama kysymys orvoista teoksista. Taidemuseoissa tämä tarkoittaa teoksia, joiden tekijä tai oikeuksien haltija on tuntematon. Yleensä museotalalla orpojen teosten ongelma koskee erityisesti laajoja valokuvakokoelmia, jotka ovat kertyneet pääosin lahjoituksina ja usein muun kuin valokuvan oikeuden haltijan luovuttamina. Tämän johdosta valokuva-arkistoihin sisältyy satoja tuhansia valokuvia, joiden kuvaaja tai myöhempi oikeudenhaltija on tuntematon. Voimassa olevan lain mukaan tällainen kuvavaranto on käytännöllisesti katsoen yhteiskunnan ulkopuolella lukuun ottamatta lain 16 ja 16 a §:n mukaista käyttöä.

Valokuvavarantojen loppukäyttö tulee ratkaista lain säännöksellä ja sen tulee luonnollisesti koskea arkistojen ja kirjastojen lisäksi myös museoita ja muita muistiorganisaatiotoimintaa ja opetusta harjoittavia laitoksia. Sopimuslisenssi soveltuu huonosti kuvailtuun tilanteeseen mutta tulisi harkita pakkolisenssisäännöstä. Usein julkinen käyttö on ollut myös lahjoittajan tarkoituksena, jo julkisiin laitoksiin lahjoittaminen sisältää ajatuksen valokuvien käytön johdetusta luvasta.

Saavutettavuus mahdolliseksi

Seuraavalla tasolla kysymys asettuu siten, että nykyteknologia ja erityisesti verkkomaailma luo taidemuseoille erinomaisen uuden väylän taiteen välittämiseen entistä laajemmassa mittakaavassa ja entistä suuremmalle yleisölle. Kuten alussa on todettu, tämä tehtävä on selkeästi asetettu Euroopan Unionin eEurope-toimintasuunnitelmassa ja kansallisessa digitointihankkeessa. Internetissä on jo nyt nähtävissä laajoja suurten kansainvälisten museoiden kuvatietokantoja. Myös Suomen tietoyhteiskuntaneuvosto on asettanut tavoitteeksi julkisilla varoilla tuotettujen teosten saavutettavuuden turvaamisen esimerkiksi Creative Commons –lisenssin avulla.

Tekijänoikeuden suuntaviivoja -muistio on nyt ansiokkaasti nostanut esille kysymyksen julkisessa omistuksessa olevan taidevarannon saavutettavuudesta avoimessa tietoverkossa – kansallisen taidekokoelman luomisesta, joka olisi nyt jo laajamittaisesti mahdollista teknisten ja ammatillisten valmiuksien osalta. Muistio esittää, että kuvia kaikista valtion ja kuntien omistuksessa olevista taideteoksista voitaisiin asettaa nähtäville avoimeen tietoverkkoon. Juuri tästä on kysymys taidemuseolaitoksen pyrkimyksessä esitellä kokoelmat laajasti verkossa. On muistettava, että vain murto-osa julkisista kokoelmista on esillä museoiden seinillä – valtaosa sijaitsee varastoissa yleisön saavuttamattomissa. Silti ne muodostavat (kulloinkin) esillä olevien teosten kanssa kansallisen taidekokoelman, jonka esitettävyyden opetusministeriön muistionkin mukaan tulisi turvata. Muistio nostaa esille kysymyksen avoimessa verkossa laillisesti yleisön saataville saatetusta aineistosta, jonka yhteydessä ”sallittuna pidettäisiin yksityisten ihmisten toiminnassa ja kesken, tiedonhankinnassa, oppimisessa, ammattimaisessa viranomaisten, laitosten ja yritysten sisäisessä toiminnassa tapahtuvaa käyttöä, rajoituksena se, että aineistoa ei saa ottaa omiin nimiinsä”.

Muistion mukaan lupa tarvittaisiin kaupalliseen hyödyntämiseen sisällyttäessä aineistoja uusiin tuotteisiin, liitettäessä siihen mainontaa tai käytettäessä muita liiketoimintamalleja. Tekijänoikeudellisessa keskustelussa vuosien saatossa

taidemuseoala on nähnyt asian juuri näin, vaikkakin asian liittäminen ”kansallisten aidattujen puutarhojen protokollaan” yhteiskuntasopimukseksi kutsutun vapaaehtoistoiminnan puitteissa on Valtion taidemuseon näkemyksen mukaan riittämätön ja juridisesti arveluttava ratkaisu. Voimassa olevan tekijänoikeuslain ja siihen liittyvän rikoslain tiukat säännökset ovat tuskin ohitettavissa muistiossa kuvatulla sopimuksella. Kulttuurilaitosten kannalta voimassa oleva laki tukee suhteellisen yksipuolisesti tekijänoikeuden omistajien ja hallinnoivien tahojen neuvotteluasemaa. Yhteiskunnan kannalta tärkeät kansalliseen tietovarantoon liittyvät ratkaisut tulee turvata lainsäädännön tasolla.

Olennaista on, että kansallisella tasolla hyväksytyt tietoyhteiskunnan kehittämistä koskevat päämäärät turvataan perustason tallentamisen ja tiedon välittämisen, opetuksen ja tieteellisen toiminnan osalta tekijänoikeudellisten rajoitusten avulla. Sopimuslissensijärjestelmää voitaisiin kehittää vastaamaan siihen tarpeeseen, joka syntyy erilaisen sisältötuotannon alueella. Samalla sen kustannukset on syytä arvioida realistisesti ja turvata valtion budjetissa. Juuri nyt näyttää siltä, että tekijänoikeudelliset korvaukset jätettäisiin yksittäisten laitosten kannettavaksi. Kun tekijänoikeudellisia rajoituksia ei ole säädetty museoiden tietopääoman perustason tallentamisen ja käytön turvaamiseksi voi tilanne johtaa siihen, etteivät taloudelliset resurssit riitä edes perustyöhön puhumattakaan verkkomaailman tarjoamien monipuolisten mahdollisuuksien hyödyntämisestä.

Myös visuaalinen kulttuuri tulee voida taltioida

Tekijänoikeuslain museoita koskevat rajoituspykälät on rakennettu siten, että niiden kohteena ovat vain museoiden omat kokoelmat. Muun kulttuuriaineiston suhteen asia on järjestetty toisin jo perinteisesti, ja tilannetta vahvistaa uudistusprosessissa oleva vapaakappalelaki, joka sisältää säännökset ja periaatteet elokuvien, painatetuotteiden ja nyttemmin myös elektronisten julkaisumuotojen sekä verkkojulkaisujen tallentamisesta ja säilyttämisestä. Lain lähtökohtana on kansallisen kulttuuriperinnön säilyttäminen ja saattaminen tutkimuksen ulottuviin. Vapaakappalelain tavoitteita tukevat tekijänoikeuslain 16 b ja 16 c §, joissa turvataan dokumentointioikeus esimerkiksi Internetissä olevalle materiaalille. Vapaakappalekirjastoilla on laaja kirjastojen ulkopuolisen materiaalin dokumentointioikeus ja oikeus välittää vapaakappalekokoelmaansa kuuluva teos toisessa vapaakappalekirjastossa tutkittavaksi tähän tarkoitukseen varatuilla laitteilla. Kuvataiteen osalta on tekijänoikeuslain uudistamisen prosessissa useaan otteeseen esitetty, että lakiin tulevan rajoituspykälän nojalla taidemuseolla olisi oikeus dokumentoida myös omien kokoelmien ulkopuolisia teoksia esimerkiksi kuvaamalla teokset gallerioissa ja muissa julkisissa näyttelyissä. Tällaiset teokset päätyvät usein yksityisiin kokoelmiin, jolloin ne ovat arkistojen ja tutkimuksen ulottumattomissa. Visuaalisesta kulttuurista välittyy kuitenkin vain osa julkisten kokoelmien ulkopuolisen taiteen puuttuessa tietovarannoista. Valtion taidemuseon näkemyksen mukaan ei voi olla yhteiskunnallisia tai kulttuuripoliittisia syitä kohdella visuaalista kulttuuria, taideteoksia ja valokuvia, eri tavoin kuin vapaakappalelain tarkoittamaa kulttuurimateriaalia. Kulttuuriaineistojen erilainen kohtelu havainnollistuu esimerkiksi siinä, että elokuva voidaan tekijänoikeuslain mukaan esittää alan korkeakoulutasoisessa opetuksessa mutta mediataiteen teosta ei voida esittää kuvataiteen ammatillisen opetuksen yhteydessä.

Yhteenvedon voidaan todeta, että informaatioresurssien optimaalinen käyttö ei-kaupallisissa, tutkimukseen, opetuksen ja tiedonlevitykseen liittyvissä yhteyksissä ei ole ristiriidassa korkean tekijänoikeudellisen suojan kanssa. Kulttuuriaineistojen tuntemuksen lisääntyminen luo uuden tasoista tarvetta ja mahdollisuuksia muun muassa kuvan jatkokäytölle. Kulttuuri- ja sivistyslaitosten toimintaedellytysten ja suojatun aineiston käyttöön liittyvissä tulevilla ratkaisuisa tulee pohjautua kestäviin ratkaisumalleihin, jotka suurelta osin voidaan turvata vain lain rajoituspykälillä.

Helsingissä 31.5.2007
Valtion taidemuseo

Risto Ruohonen
ylivohtaja

Tuula Hämäläinen
lakimies